

EKONOMIKA TIPIČNIH KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

CRP V4-2019 Trajnostni modeli kmetovanja na območjih
Natura 2000

Tanja Šumrada

19. maj 2023

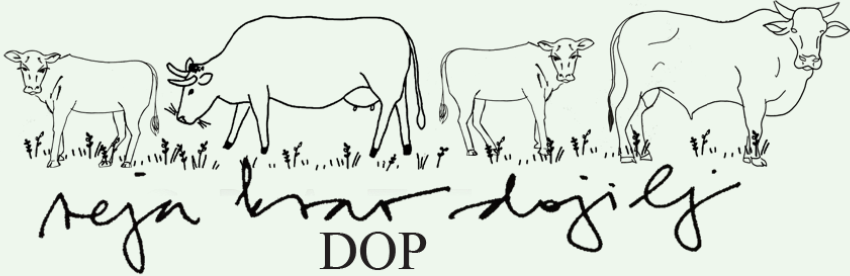

Kras

Tipične kmetije na Krasu

	Tip kmetijskega gospodarstva
	Velika govedorejska kmetija z rejo 40 krav dojlj (DOJ_0040)
	Majhna govedorejska kmetija z rejo 10 krav dojlj (DOP_0010)
	Velika ovčerejska kmetija z rejo 250 ovac (OVC_0240)
	Majhna ovčerejska kmetija z rejo 45 ovac (OVC_0045)
	Majhna kmetija s pridelavo krme na travinju (TTO_0005)
	Majhna vinogradniška kmetija (VIN_0001)
	Srednje velika vinogradniška kmetija (VIN_0005)

Tipične kmetije in pogostost pojavljanja po conah

Tip KMG	1 Matični Kras	2 Osredni del Krasa	3 Kraški rob
Velika govedorejska kmetija z rejo 40 krav dojilj (DOJ_0040)			
Majhna govedorejska kmetija z rejo 10 krav dojilj (DOP_0010)			
Velika ovčerejska kmetija z rejo 250 ovac (OVC_0240)			
Majhna ovčerejska kmetija z rejo 45 ovac (OVC_0045)			
Majhna kmetija s pridelavo krme na travinju (TT0_0005)			
Majhna vinogradniška kmetija (VIN_0001)			
Srednje velika vinogradniška kmetija (VIN_0005)			

TIPIČNA KMETIJA

1 VELIKA GOVEDOREJSKA KMETIJA Z REJO 40 KRAV DOJILJ (DOJ_0040)

Proizvodne aktivnosti:

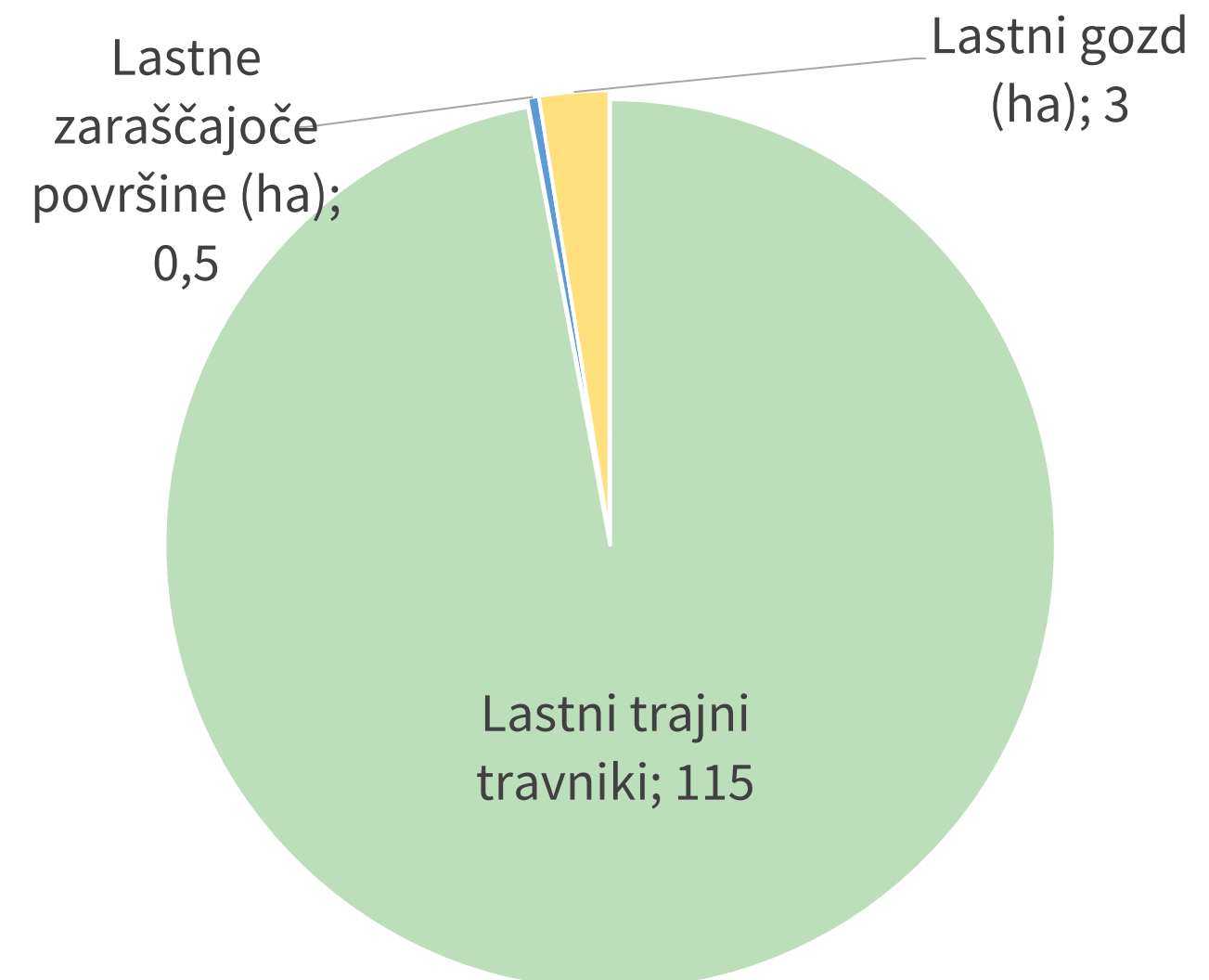
Reja krav dojlj	40 št.
Vzreja plemenskih telic za dojlje	8 št.
Paša	69,0 ha
Enokosni travnik, seno-bale	46,0 ha

Lastna delovna
sila

1,5 PDM

Vsa zemljišča: 118,5 ha

Obdelovalne površine (KZU): 115 ha

TIPIČNA KMETIJA

1 VELIKA GOVEDOREJSKA KMETIJA Z REJO 40 KRAV DOJILJ (DOJ_0040)

Ekonomski kazalniki

+	Prihodki v € (€/ha)	80.983 (704)
	Tržni prihodki v € (€/ha)	44.589 (388)
	Proračunski dodatki v € (€/ha)	36.394 (316)
-	Spremenljivi stroški v € (€/ha)	36.607 (318)
	BDV v € (€/ha)	44.376 (386)

Kazalniki na PDM

Prihodki v €/PDM	52.374
BDV v €/PDM	28.699
BDV v €/uro	15,94

Razčlenjeni proračunski dodatki

Vračilo trošarine (€)	1.644
Proizvodno nevezana plačila v € (€/ha)	22.252 (193)
Proizvodno vezana plačila (€)	0
OMD (€)	12.498

TIPIČNA KMETIJA

2 MAJHNA GOVEDOREJSKA KMETIJA Z REJO 10 KRAV DOJILJ (DOJ_0010)

Proizvodne aktivnosti:

Reja krav dojlj	10 št.
Vzreja plemenskih telic za dojlje	2 št.
Paša	12,6 ha
Enokosni travnik, seno-bale	5,12 ha
Enokosni travnik in paša v jeseni	14,7 ha

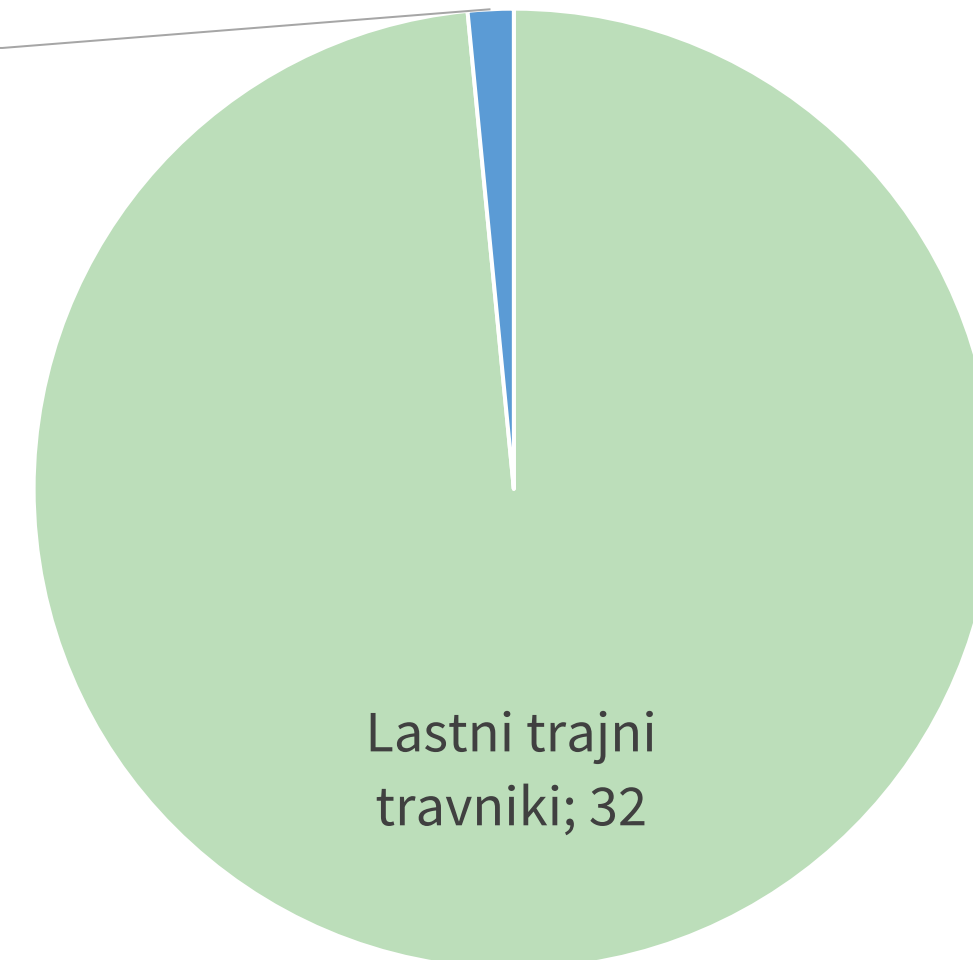
Lastna delovna
sila

0,6 PDM

Vsa zemljišča: 32,5 ha

Obdelovalne površine (KZU): 32 ha

Lastne
zaraščajoče
površine
(ha); 0,5

Lastni trajni
travniki; 32

TIPIČNA KMETIJA

2 MAJHNA GOVEDOREJSKA KMETIJA Z REJO 10 KRAV DOJILJ (DOJ_0010)

Ekonomski kazalniki

+	Prihodki v € (€/ha)	23.501 (734)
	Tržni prihodki v € (€/ha)	11.147 (348)
	Proračunski dodatki v € (€/ha)	12.353 (386)
-	Spremenljivi stroški v € (€/ha)	9.520 (297)
	BDV v € (€/ha)	13.981 (437)

Kazalniki na PDM

Prihodki v €/PDM	40.316
BDV v €/PDM	23.984
BDV v €/uro	13,32

Razčlenjeni proračunski dodatki

Vračilo trošarine (€)	358
Proizvodno nevezana plačila v € (€/ha)	8.220 (257)
Proizvodno vezana plačila (€)	0
OMD (€)	3.775

TIPIČNA KMETIJA

3 VELIKA OVČEREJSKA KMETIJA Z REJO 240 OVAC (OVC_0240)

Proizvodne aktivnosti:

Reja ovc	240 št.
Paša	64,8 ha
Enokosni travnik, seno-bale	55,2 ha

Lastna delovna
sila

1,2 PDM

Vsa zemljišča: 123 ha

Obdelovalne površine (KZU): 120 ha

Lastne
zaraščajoče
površine
(ha); 0,5

Lastni trajni
travniki; 3

Najem
travniki; 117

TIPIČNA KMETIJA

3 VELIKA OVČEREJSKA KMETIJA Z REJO 240 OVAC (OVC_0240)

Ekonomski kazalniki

+	Prihodki v € (€/ha)	66.140 (551)
	Tržni prihodki v € (€/ha)	34.170 (285)
	Proračunski dodatki v € (€/ha)	31.970 (266)
–	Spremenljivi stroški v € (€/ha)	32.607 (272)
	BDV v € (€/ha)	33.532 (279)

Kazalniki na PDM

Prihodki v €/PDM	53.253
BDV v €/PDM	26.999
BDV v €/uro	15,00

Razčlenjeni proračunski dodatki

Vračilo trošarine (€)	667
Proizvodno nevezana plačila v € (€/ha)	18.315 (153)
Proizvodno vezana plačila (€)	0
OMD (€)	12.988

TIPIČNA KMETIJA

4 MAJHNA OVČEREJSKA KMETIJA Z REJO 45 OVAC (OVC_0045)

Proizvodne aktivnosti:

Reja ovc	45 št.
Paša	4,8 ha
Enokosni travnik, seno-bale	3,2 ha

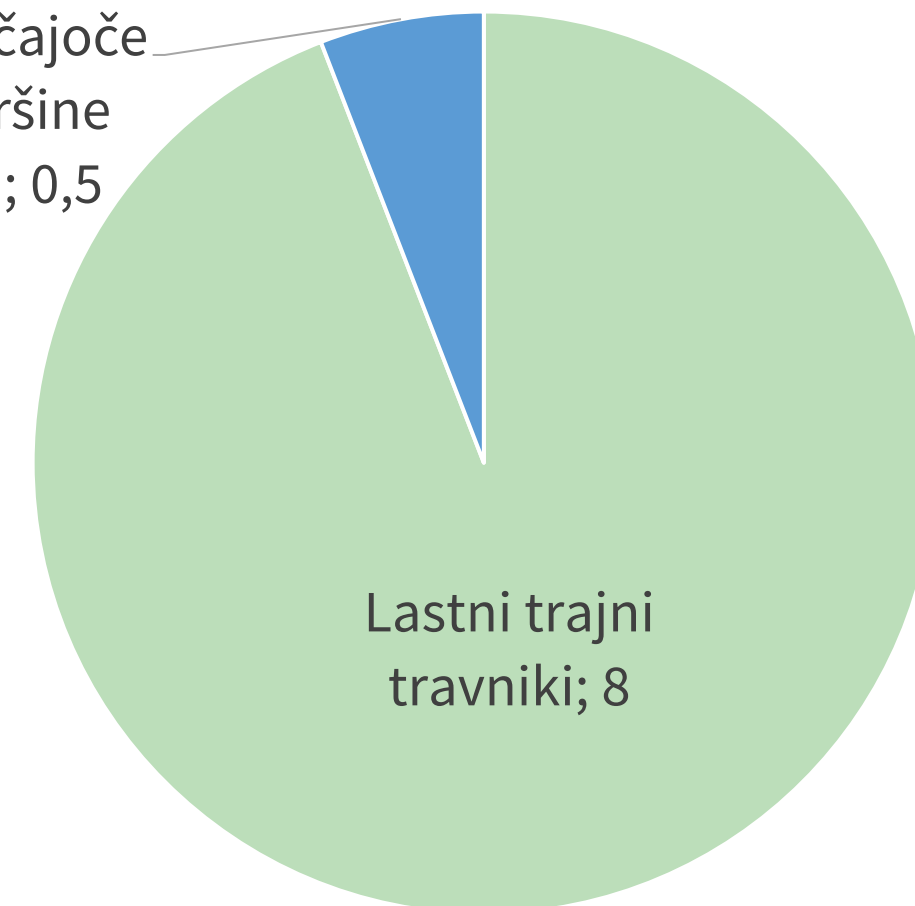
Lastna delovna
sila

0,3 PDM

Vsa zemljišča: 8,5 ha

Obdelovalne površine (KZU): 8 ha

Lastne
zaraščajoče
površine
(ha); 0,5

Lastni trajni
travniki; 8

TIPIČNA KMETIJA

4 MAJHNA OVČEREJSKA KMETIJA Z REJO 45 OVAC (OVC_0045)

Ekonomski kazalniki

+	Prihodki v € (€/ha)	10.246 (1.281)
	Tržni prihodki v € (€/ha)	7.874 (997)
	Proračunski dodatki v € (€/ha)	2.272 (284)
-	Spremenljivi stroški v € (€/ha)	3.223 (403)
	BDV v € (€/ha)	7.023 (878)

Kazalniki na PDM

Prihodki v €/PDM	29.485
BDV v €/PDM	20.209
BDV v €/uro	11,23

Razčlenjeni proračunski dodatki

Vračilo trošarine (€)	71
Proizvodno nevezana plačila v € (€/ha)	1.221 (153)
Proizvodno vezana plačila (€)	0
OMD (€)	980

TIPIČNA KMETIJA

5 MAJHNA KMETIJA S PRIDELAVO KRME NA TRAVINJU (TT0_0005)

Proizvodne aktivnosti:

Enokosni travnik, seno-bale	5 ha
-----------------------------	------

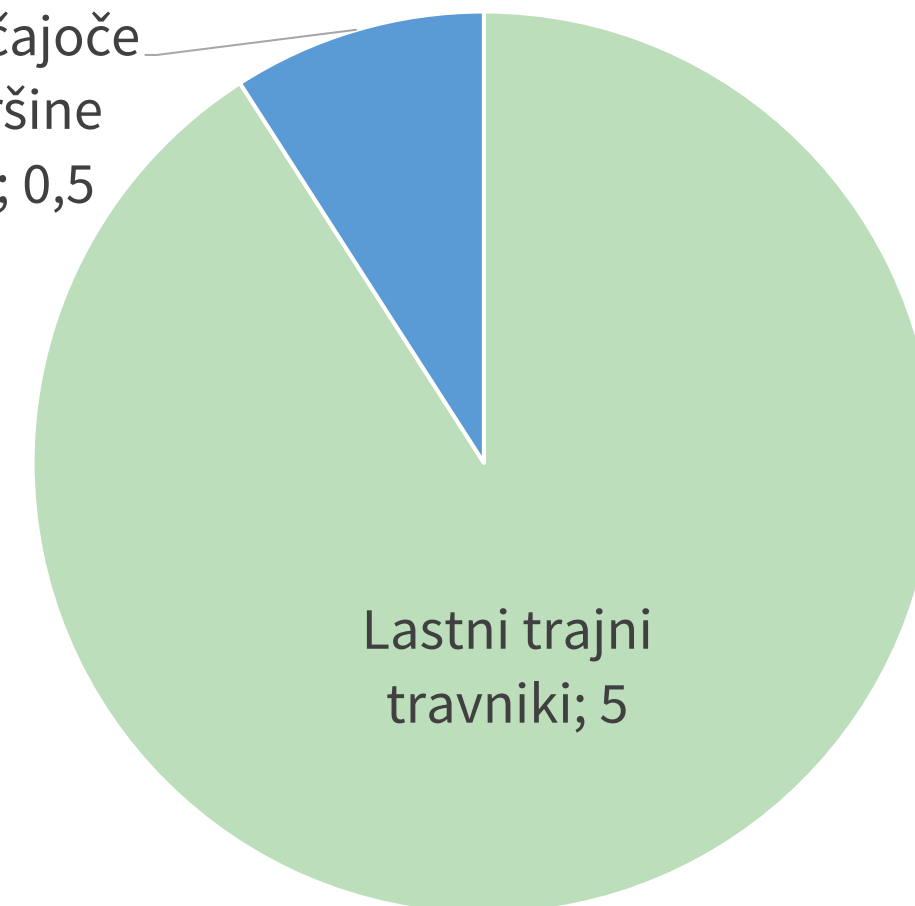
Lastna delovna
sila

0,1 PDM

Vsa zemljišča: 5,5 ha

Obdelovalne površine (KZU): 5 ha

Lastne
zaraščajoče
površine
(ha); 0,5

Lastni trajni
travniki; 5

TIPIČNA KMETIJA

5 MAJHNA KMETIJA S PRIDELAVO KRME NA TRAVINJU (TT0_0005)

Ekonomski kazalniki

+	Prihodki v € (€/ha)	2.623 (525)
	Tržni prihodki v € (€/ha)	1.234 (247)
	Proračunski dodatki v € (€/ha)	1.389 (278)
-	Spremenljivi stroški v € (€/ha)	859 (172)
	BDV v € (€/ha)	1.764 (353)

Kazalniki na PDM

Prihodki v €/PDM	45.373
BDV v €/PDM	30.521
BDV v €/uro	46,96

Razčlenjeni proračunski dodatki

Vračilo trošarine (€)	48
Proizvodno nevezana plačila v € (€/ha)	763 (153)
Proizvodno vezana plačila (€)	0
OMD (€)	577

TIPIČNA KMETIJA

6 MAJHNA VINOGRADNIŠKA KMETIJA (VIN_0001)

Proizvodne aktivnosti:

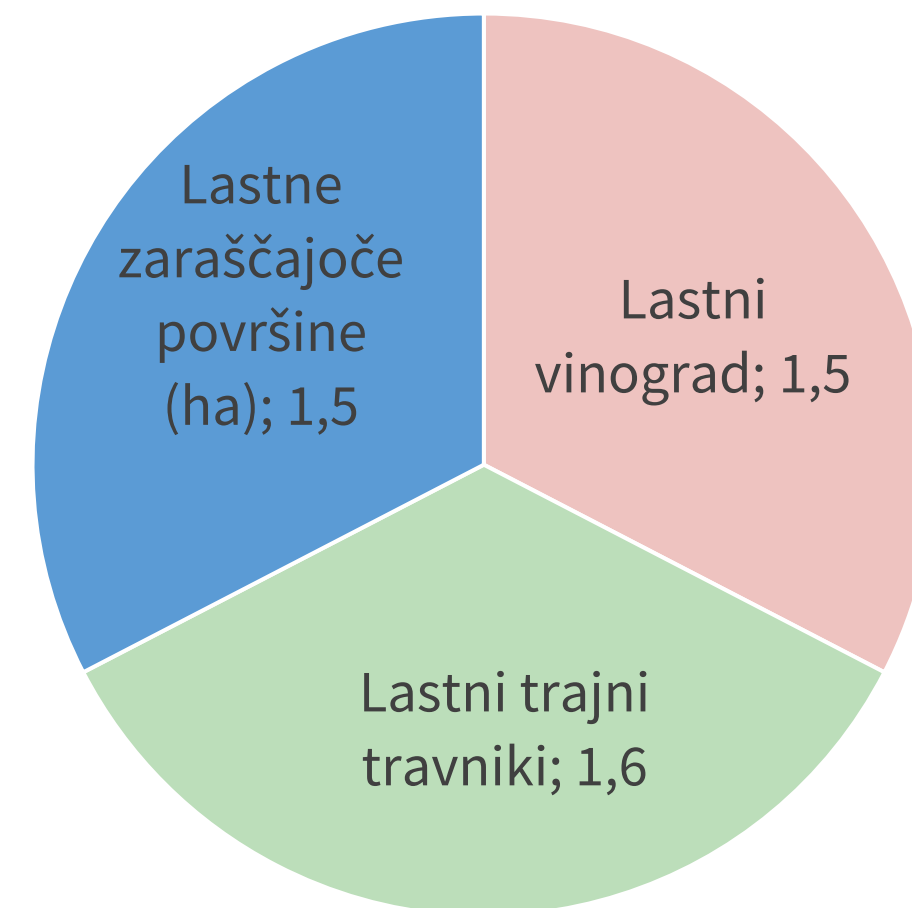
Vinograd, vertikala	1,0 ha
Vinograd, vertikala - vrhunska kakovost	0,5 ha
Enokosni travnik, seno-bale	1,6 ha

Lastna delovna
sila

0,4 PDM

Vsa zemljišča: 4,6 ha

Obdelovalne površine (KZU): 3,1 ha

TIPIČNA KMETIJA

6 MAJHNA VINOGRADNIŠKA KMETIJA (VIN_0001)

Ekonomski kazalniki

+	Prihodki v € (€/ha)	20.391 (6.655)
	Tržni prihodki v € (€/ha)	19.899 (6.494)
	Proračunski dodatki v € (€/ha)	492 (161)
-	Spremenljivi stroški v € (€/ha)	7.355 (2400)
	BDV v € (€/ha)	13.036 (4.255)

Kazalniki na PDM

Prihodki v €/PDM	50.252
BDV v €/PDM	32.127
BDV v €/uro	17,85

Razčlenjeni proračunski dodatki

Vračilo trošarine (€)	144
Proizvodno nevezana plačila v € (€/ha)	0
Proizvodno vezana plačila (€)	0
OMD (€)	348

TIPIČNA KMETIJA

7 SREDNJE VELIKA VINOGRADNIŠKA KMETIJA (VIN_0005)

Proizvodne aktivnosti:

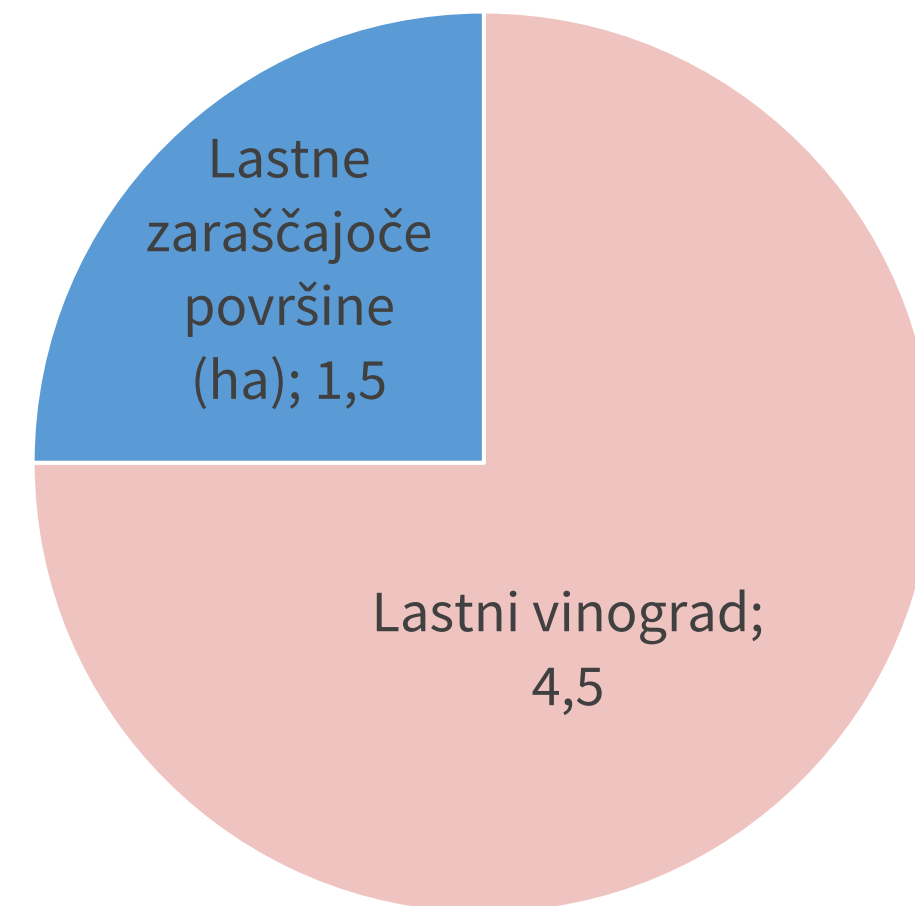
Vinograd, vertikala	2,0 ha
Vinograd, vertikala - vrhunska kakovost	2,5 ha

Lastna delovna
sila

1,2 PDM

Vsa zemljišča: 6 ha

Obdelovalne površine (KZU): 4,5 ha

TIPIČNA KMETIJA

7 SREDNJE VELIKA VINOGRADNIŠKA KMETIJA (VIN_0005)

Ekonomski kazalniki

+	Prihodki v € (€/ha)	65.752 (14.612)
	Tržni prihodki v € (€/ha)	63.954 (14.212)
	Proračunski dodatki v € (€/ha)	1.798 (400)
-	Spremenljivi stroški v € (€/ha)	23.443 (5.210)
	BDV v € (€/ha)	42.309 (9.402)

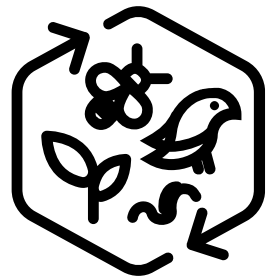
Kazalniki na PDM

Prihodki v €/PDM	55.782
BDV v €/PDM	35.894
BDV v €/uro	19,94

Razčlenjeni proračunski dodatki

Vračilo trošarine (€)	358
Proizvodno nevezana plačila v € (€/ha)	937 (208)
Proizvodno vezana plačila (€)	0
OMD (€)	503

SKLEPI - KRAS

POMANJKANJE USMERITEV IN CILJNIH INTERVENCIJ ZA RAZVOJ EKONOMSKO, NARAVOVARSTVENO IN SOCIALNO VZDRŽNIH MODELOV KMETOVANJA NA „EKSTENZIVNIH“ OBMOČJIH V SLOVENIJI

- **Ključni grožnji opuščanje rabe in zaraščanje, zato osrednja razvojna usmeritev obuditev kmetijske pridelave**, ki ima tudi druge družbene učinke (npr. protipožarna varnost, ohranjanje krajine, turizem).
- **Tipične kmetije na Krasu verjetno večinoma skladne z naravovarstvenimi usmeritvami, a potrebna dopolnitev na nekaterih področjih** (npr. vzdrževanje sukcesijskih faz in krajinskih značilnosti, kot so kali in suhozidi), **vendar pomanjkanje tehnoloških usmeritev in raziskav učinkov kmetovanja na biodiverziteti**.
- **Naravnogeografski dejavniki ovirajo možnosti za intenziviranje pridelave, zato za razvojno perspektivne kmetije ključni ciljni okoljski ukrepi** (deloma poteka že sedaj predvsem preko koriščenja podpor za ekološko pridelavo in naravovarstvenih ukrepov), **in podpora pri trženju in diverzifikaciji dejavnosti**.
- **Pogoj za obuditev pridelave je naslovitev problema razdrobljenosti posesti in odstranjevanja zarasti** (potrebni strateški ukrepi na področju zemljiške politike in ciljne naložbene podpore).

